

Vzorový test na přijímací zkoušku z CJL pro žáky 9. ročníků ZŠ

Doba řešení je stanovena na 45 minut, maximální bodový zisk je 50 bodů.

1. Pravidla českého pravopisu

Příklady:

Ve které z následujících vět je pravopisná chyba?

- A) Na úporný kašel si lékařce ztěžoval už několik měsíců.
- B) Všechny obchody tento týden zlevnily mléčné výrobky.
- C) Nový trenér dokázal fotbalisty při tréninku úplně ztrhat.
- D) Během festivalu měli diváci možnost zhlédnout šest filmů.

Řešení: A

Které z následujících souvětí je zapsáno pravopisně správně?

- A) Šel si stěžovat výpravčímu, neboť vlak měl velké zpoždění
- B) Šel si stěžovat výpravčímu, neboť vlak měl velké spoždění.
- C) Šel si ztěžovat výpravčímu, neboť vlak měl velké zpoždění.
- D) Šel si ztěžovat výpravčímu, neboť vlak měl velké spoždění.

Řešení: A

Ve které z následujících možností je správně zapsána interpunkce?

- A) Na základě doporučení mého bratra, dokonce povýšili na generálního ředitele.
- B) Drahý zájezd k moři, který jsme si letos koupili nás bohužel velmi zklamal.
- C) Získat na svou stranu dostatečný počet lidí nebude, ale vůbec snadný úkol.
- D) Aby dceři pomohla k lepším výsledkům, začala se s ní pravidelně učit.

Řešení: D

2. Slovní zásoba, tvoření slov

- postihne význam pojmenování v daném kontextu;
- nahradí slova přejatá českými ekvivalenty;
- rozliší slova jednoznačná a mnohoznačná;
- přiřadí k vybraným pojmenováním synonyma a antonyma;
- rozezná slova citově zbarvená;
- rozezná slova příbuzná;
- orientuje se ve stavbě slov (předpona, kořen, přípona, koncovka);

Příklady:

Výchozí text

Zapomínání se nemusí rovnat stáří v případě, že mozek budete denně pořádně procvičovat. Lidé vedení ke čtení knih lépe zapojují svou fantazii, což pomáhá jejich mozek udržovat v kondici. Ještě účinnější trénink šedých buněk je přeřikávání textů nahlas!

Které z následujících slov není ve výchozím textu podstatným jménem?

- A) čtení
- B) vedení
- C) přeřikávání
- D) zapomínání

Řešení: B

Které z následujících slov není správně rozděleno na předponovou část, kořen a příponovou část?

(Příklad správného rozdělení slova na předponovou část, kořen a příponovou část: za-dum-aný.)

- A) po-svač-ili
- B) pře-kon-al
- C) přeb-rod-it
- D) pod-leh-nout

Řešení: C

Ve které z následujících možností nejsou uvedena synonyma?

- A) medicínu – lék
- B) likvidaci – ničení
- C) závažné – důležité
- D) neznámým – proslulým

Řešení: D

3. Skladba

- rozliší větu jednočlennou, dvoučlennou a větný ekvivalent;
- rozliší větu jednoduchou a souvětí;
- určí základní i rozvíjející větné členy (podmět holý a rozvitý, vyjádřený, nevyjádřený, všeobecný; přísudek holý a rozvitý, slovesný, jmenný a jmenný se sponou; přívlastek shodný a neshodný; předmět; doplněk; příslovecné určení místa, času, způsobu, míry, příčiny, účelu, podmínky, přípustky), rozezná několikanásobné větné členy;
- rozliší souvětí souřadné a podřadné, určí druhy vět vedlejších, určí poměr mezi souřadně spojenými větnými členy a mezi souřadně spojenými větami (slučovací, vylučovací, odporovací, stupňovací, příčinný, důsledkový);

Příklady:

Výchozí text

S naší učitelkou výtvarky se prostě nenudíme. Třeba dneska dopoledne nás zatáhla do kulturáku na nějakou výstavu moderního umění. Moc jsme těm flekům nerozuměli a už po pár minutách koukání na obraz Tajemné mraky mizící za obzorem v prostoru nekonečného bytí se nám začaly dělat mžitky před očima. Můj brácha, kterej chodí do první třídy, fakt umí kreslit líp. Snad poprvý se celá třída těšila na návrat do školy. To jsme ale ještě nevěděli, **že nás učitelka překvapí nečekanou písemkou.**

Určete druh vedlejší věty, která je zvýrazněna ve výchozím textu.

- A) podmětná
- B) přívlastková
- C) předmětná
- D) příslovečná časová

Řešení: C

Rozhodněte o každé z následujících vět, zda je dvojčlenná (A), či nikoli (N): .

- 1 Mám kašel.
- 2 Bolí mě v krku.
- 3 Třeští mi hlava.
- 4 Necítím se dobře.

Řešení: 1 – A, 2 – N, 3 – A, 4 – A

Výchozí text

Po vlnách oceánů možná opět popluje světoznámý Titanic. Nápad postavit stejný parník dostal sedmnáctiletý student stavební průmyslovky. Ondřej Vrkoč už našel pro svou odvážnou myšlenku prvního spojence. „Loni mi zavolał, že se zajímá o stavbu druhého Titaniku. Oslovil mě, zda se s ním na tom nechci podílet,“ líčí ředitel loděnice ve Chvaleticích Ivan Samák. Společně našli velkou přímořskou loděnici, která by patrně byla schopna repliku slavné lodě postavit. **Ambiciózní plán má ale háček. Stavba obřího Titaniku II. by totiž vyšla na 10,5 miliardy korun.**

Vyberte, která slova jsou ve zvýrazněných větách podměty.

- A) Titanic, student, plán, stavba
- B) Titanic, parník, plán, miliardy
- C) oceánů, student, háček, stavba
- D) vlnách, nápad, háček, miliardy

Řešení: A

4. Tvarosloví

Žák:

- určí ohebné i neohebné slovní druhy;
- určí pád, číslo, rod a vzor podstatných a přídavných jmen;
- ovládá stupňování přídavných jmen a příslovcí;
- určí mluvnické kategorie sloves (osoba, číslo, způsob, čas, slovesný rod a vid);
- rozliší spojky souřadící a podřadící;
- utvoří správný tvar slova podle zadaných tvaroslovných kategorií;

Příklady:

Která z následujících vět neobsahuje chybně užitou koncovku?

- A) Několik let se léčil kvůli problémům s oběma kolenama.
- B) V rohu místnosti byl stůl se čtyřma zlomenýma nohama.
- C) Kapesní hodinky ukazovaly čas miniaturníma ručičkama.
- D) Potutelně na mě mrkal svýma krásnýma modrýma očima.

Řešení: D

Přiřadte k jednotlivým tvrzením (15.1–15.4) odpovídající větu (A–F). (Každou možnost z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

1. Ve větě je pouze jedno zájmeno.
2. Ve větě jsou celkem dvě zájmena.
3. Ve větě jsou celkem tři zájmena.
4. Ve větě jsou celkem čtyři zájmena.

- A) S veselými lidmi jsem vždy našel společnou řeč.
- B) Ten jeho utrápený výraz nikdo z nás neměl rád.
- C) Poslední týdny už o ničem podobném nemluvila.
- D) Žádný národ nesmí zapomenout na svou minulost.
- E) Na tuto její chybu všichni spolužáci brzy zapomněli.
- F) Z jediného gesta byl sousedův záměr rázem odhalen.

Řešení: 1 C, 2 D, 3 E, 4 B

Výchozí text

Kdybychom neomezili věk, PŘIŠLY BY i děti.

U slovesného tvaru PŘIŠLY BY, určete způsob, slovesný rod a vid.

- A) způsob podmiňovací, rod trpný, vid dokonavý
- B) způsob podmiňovací, rod činný, vid dokonavý
- C) způsob oznamovací, rod činný, vid nedokonavý
- D) způsob oznamovací, rod trpný, vid nedokonavý

Řešení: B

5. Porozumění textu

Žák:

- rozezná hlavní myšlenku textu;
- odliší fakta od domněnek, názorů, hodnocení autora (objektivní a subjektivní sdělení);

Příklady:

Výchozí text

Po vlnách oceánů možná opět popluje světoznámý Titanic. Nápad postavit stejný parník dostal sedmnáctiletý student stavební průmyslovky. Ondřej Vrkoč už našel pro svou odvážnou myšlenku prvního spojení. „Loni mi zavolał, že se zajímá o stavbu druhého Titaniku. Oslovil mě, zda se s ním na tom nechci podílet,“ líčí ředitel loděnice ve Chvaleticích Ivan Samák. Společně našli velkou přímořskou loděnici, která by patrně byla schopna repliku slavné lodě postavit. Ambiciózní plán má ale háček. Stavba obřího Titaniku II. by totiž vyšla na 10,5 miliardy korun.

Ve kterém z následujících úseků výchozího textu je vyjádřena domněnka?

- A) oslovil mě, zda se s ním na tom nechci podílet
- B) loni mi zavolał, že se zajímá o stavbu druhého Titaniku
- C) která by patrně byla schopna repliku slavné lodě postavit
- D) Ondřej Vrkoč už našel pro svou odvážnou myšlenku prvního spojení

Řešení: C

6. Sloh

Žák:

- uspořádá text podle textové návaznosti;
- odhadne pokračování textu nebo doplní jeho předcházející část.

Příklady:

Uspořádejte jednotlivé části textu (A–E) tak, aby byla dodržena textová návaznost:

A) Představoval se jako dozorčí úředník telefonní ústředny a žádal například babičky, aby našly krejčovský metr a změřily telefonní šňůru od zdi k přístroji. Zvláště si ale zasedl ten mladík na majitele telefonního přístroje číslo to a to.

B) „Vejce nenávidím,“ pravil mladík. „Tak to bude asi omyl.“ Zavěsil a pak se celý týden těšil, až zase v pátek zavolá pana Kohoutka a bude chtít pana Slepíčku.

C) Jmenoval se Eduard Kohoutek. Týden co týden se v pátek ve tři hodiny konal tento telefonní rozhovor: „ Dobrý den!“ „Dobrý den!“ „Je prosím doma pan Slepíčka?“

D) Byl jeden student, jmenoval se, řekněme, Pokštefl. Jeho záliba byla telefonovat neznámým lidem a dělat si z nich šprťouchlata. E) „Ó nikoliv!“ odpovídal kultivovaný hlas, „u telefonu Eduard Kohoutek.“ „Tak slepička není doma?“ říkával pokaždé student. „A snesla vám včera vajíčko?“ „Nikoliv, nesnesla,“ odpovídal zdvořilý hlas. „ Máte rád vajíčka?“
(L. Aškenazy, Vajíčko, upraveno)

Řešení: D – A – C – E – B